

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

S U M A R

Solemnitatea deschiderii Curții de apel din Constanța.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I:* Costache Chirică cu Dumitru Oprea Soare.
— *Secțiunea II:* Dimitrie I. Velescu cu D. Boiarolu.

Curtea de apel din București, secțiunea I: N. H. Verona cu societatea de asigurare «Dacia-România».

Tribunalul Ilfov, secția comercială: C. M. Vasilescu cu P. Rosetti-Bălănescu și Gr. G. Cantăuczino.

Solemnitatea deschiderii Curții de apel din Constanța

Luni 14 Aprilie, a avut loc cu o deosebită solemnitate deschiderea celei de-a 5-a Curți de apel cu reședința la Constanța.

Noua Curte de apel are ca președinte pe d. Al. Bârsescu; procuror-general pe d-l V. Popovici; iar consilieri pe d-nii: I. Hagiescu-Miriște, P. Patriciu, Al. Anastasiu, St. Bonea, C. Climescu, D. Moscu, G. L. Dimitriu și N. Penciulescu. Grefier, d-l G. Nicolau.

Jurisdicțiunea acestei Curți se va întinde deocamdată asupra județelor Constanța, Caliacra și Duruștor. Dela 1 Aprilie 1915, județul Tulcea care a fost lăsat încă Curții de Galați, va trece la Curtea din Constanța.

După oficierea serviciului religios, a luat cuvântul președintele Curții, d-l Al. Bârsescu, care a rostit următoarea frumoasă cuvântare:

Datorită înțelepciunii și neadormitei privegheii a marelui nostru rege și suveran, datorită tactului, prudenței și patriotismului oamenilor noștri de stat din

toate partidele politice, datorită avântului neîntrecut al ostașului român, începând dela comandantul superm și până la ultimul soldat, datorit în fine dragostei de țară și de neam de care toți românii, bărbați, femei și copii din toate clasele societății, au dat în orice ocaziune dovezi României din dreapta Dunărei dobândită cu mari sacrificii, în urma victoriosului războiu dela 1877; s'a mai adăogat încă două județe, și ca consecință a acestei măririi de teritoriu și de populațiune, sărbătorim azi înființarea și deschiderea primei Curți de apel din Constanța. Zi de sărbătoare pentru justiția țării, pentru magistratura și baroul întregii Dobroge și în special pentru aceia din Constanța.

Se cuvine dar ca și cu actuala ocazie, să aducem omagiile noastre de devotament, iubire și recunoștință tuturor acelor care au conlucrat la crearea României din dreapta Dunărei și la binefacerile aduse ei printre cari trebuie enumerată și înființarea acestei Curți. S'a întrebat d-l ministru dacă ea este sau nu necesară; ca în toate afacerile mari și importante, s'au emis păreri pro și contra. Am onoarea a face parte din numărul acelor care, în afară de considerațiuni de ordine pur locală, au găsit înființarea acestei Curți necesară și pentru rațiuni de stat și interese naționale,

Prin înființarea unei asemenea Inalte instituțiuni, am crezut noi că se spune acelor care mai bănuiesc încă că stăpânirea noastră în România din dreapta Dunărei este provizorie, că se înșeală și că atunci

când am pus piciorul pe acest pământ l'am pus cu intențiunea de a rămâne pentru totdeauna aci.

Și acum să viu la rolul ce'l avem de împlinit noi magistrații în această parte a României. Este cunoscut de toți cât de frumoasă dar și cât de grea este misiunea magistratului.

Misiunea noastră a magistraților din Dobrogea și mai ales a acelor din Dobrogea Nouă, este însă și mai frumoasă dar și mai grea, căci populația de acolo e atât de variată, compusă, în afară de români, din turci, tătari, bulgari, etc., străini deci nouă și de religie și de neam, unii dintre ei privindu-ne cu oarecare lipsă de încredere și simpatie, alții chiar cu ură. În interesul menținerii prestigiului de care s'a bucurat întodeauna magistratura română și al unei consolidări mai serioase a Dobrogei, se impune deci să avem o purtare blândă, dreaptă și demnă ca să schimbăm aceste resentimente în sentimente de iubire, respect și încredere. Să-i facem să vadă că înaintea legii, cel mare ca și cel mic, cel bogat ca și cel sărac, românul ca și turcul și bulgarul, sânt egali, că dreptatea este una și aceeași pentru toți.

Guvernele trecute prin multe legi noi și mai ales prin legea d-lui Stelian, care a întins inamovibilitatea asupra întregii magistraturi, ne-a pus la adăpostul oricărei influențe politice.

Cu ocazia modificării Constituției, principiul inamovibilității magistraturei se va înscrie în mod formal în ea, așa că odată un magistrat așezat pe scaunul său să fie sigur că va muri pe el, dacă purtarea sa va fi corectă și nu va atinge demnitatea funcțiunei ce ocupă, iar față cu exagerata scumpire a condițiilor de trai, ni s'a promis de guvernul actual, tot în scopul de a garanta și mai mult independența noastră, oarecari ameliorări.

Statul și-a făcut deci datoria față de noi; rămâne să ne-o facem și noi pe a noastră, și am convingerea că având și concursul baroului cult și inteligent din localitate, ne-o vom face pe deplin spre mulțumirea tuturor și mai ales a aceluia care ne-a onorat cu încrederea sa, a d-lui ministru Victor Antonescu.

D-le ministru, mă simt dator ca în numele meu și al tuturor magistraților din Dobrogea, să vă mulțumesc pentru distinsa onoare ce ne-ați făcut venind să prezidați în persoană această solemnitate.

Să mulțumesc d-lui inspector judecătoresc Gr. Ște-

fănescu și d-lui consilier Panait Ionescu, cari iau parte la solemnitatea înființării acestei Curți, pentru care și d-lor au lucrat și contribuit mult.

Mulțumesc de asemenea tuturor doamnelor și domnilor prezenți, iar d-lui prefect, d-lui primar și întregii administrațiuni comunale le mai mulțumesc și pentru sacrificiile și buna voința ce au avut de a ne pune la dispoziție acest local, pentru a începe în el ședințele Curței de apel, și cred că și d-lor găsesce ca și noi că el nu corespunde în totul menirii acestei înalte instituțiuni, așa că va da tot concursul ministrului de justiție spre a putea să-i pună la dispoziție un alt local mai demn de ea.

Să nu se uite d-lor că precum temp'ele religioase prin măreția lor, prin frumusețea lor fac ca pioșii să pășească într'ânsele cu smerenie și credință în Dumnezeu, tot asemenea și palatele de justiție prin frumusețea lor fac ca justițiabilii când trec pragul lor să pășească cu mai multă încredere, cu mai mult respect, deci și cu mai multă dragoste spre judecătorii lor.

Terminând, rog pe a tot Puternicul Dumnezeu să dea încă mulți ani fericiți bunilor noștri Suverani, prinților moștenitori și întregii familii regale.

Iar pe d-voastră, d-le ministru, vă rog să binevoșiți a declara deschisă Curtea de apel din Constanța, pentru a începe chiar de astăzi ședințele sale.

A luat apoi cuvântul d-l Benderli, decanul baroului de Constanța, după care d-l V. Antonescu, ministru justiției, încheie solemnitatea cu următorul discurs :

Discursul ministrului justiției

Cuvintele d-voastră, d-le președinte, le primesc cu recunoștință; ele exprimă frumos niște gândiri frumoase. Sentimentul ce mă stăpânește în acest moment este acela al unei datorii împlinite și în care rostul meu personal este redus la o înfăptuire la care împrejurările trebuiau să ne conducă în mod firesc și necesar.

Simt însă o deosebită mulțumire sufletească de a fi putut în acord cu consiliul superior al magistraturii să desemnez în persoanele d-voastră, d-le președinte și d-lor consilieri, pe oamenii de muncă, cinste și de datorie ce vor compune complectul acestei Curți.

Demnitatea cuvântărei d-voastră, d-le Decan, este o chezășie temeinică că baroul din Constanța va și să-și îndeplinească rolul său de auxiliar al Justiției cu toată sârguința, onestitatea și sentimentul de sacrificiu ce formează patrimoniul corporației luminate ce cu atâta talent și distincțiune reprezentați.

Ne-am întrunit aci în acelaș gând, întru slăvirea unui idial mare care ne leagă pe toți cetățenii acestei țări, — dragostea de țară — iubirea de neam. Suntem aci reprezentanții unei civilizațiuni care într'un scurt interval de timp a transformat Dobrogea și a făcut din țara nenorocită a exilului lui Ovid o țară frumoasă, o țară bogată, un pământ fericit.

Lucrăm în timp de pace spre mărirea neamului cu înțelepciune, după cum în război neamul nostru se luptă cu vitejie.

După isbânda consacrată prin tratatul de pace dela București, opera de organizare trebuia să înceapă. Este dat orașului Constanța, acestui mare și frumos port maritim al țării, să fie purtătorul nostru de cuvânt blând și luminat în opera de apropiere sufletească, culturală și economică ce trebuie să se producă între noi și locuitorii din Dobrogea cea nouă.

Ridicând în Constanța un templu al justiției, afirmăm ideia de dreptate ca cea mai de seamă gândire a noastră. Suntem întru aceasta următori cu origina noastră, căci la Romani ideia dedreptate a fost cea care a ilustrat mai mult puternica lor civilizațiune.

Instanță superioară de judecată, Curtea de apel din Constanța are misiunea de a înlesni populațiunei teritoriului anexat, precum și locuitorilor din vechea Dobroge, o justiție lesnicioasă, o judecată repede. A găsi dreptatea fără a străbate distanțe prea mari, fără a cheltui prea multă vreme, a fost gândul simplu, dar nevoia imperioasă care ne-a îndemnat a alcătui la Constanța a 5-a Curte de apel.

Bis dat qui cito dat, gândirea profundă a lui Seneca este în justiție mai potrivită ca ori unde; a da la vreme este în adevăr a da de două ori.

Obligațiunea noastră de a împărți o dreptate lesnicioasă noilor noștri cetățeni o simțim cu tărie, ca cea dintâi a noastră îndatorire.

Organizând în această frumoasă și bogată parte a țării noastre toate instituțiile de judecată ce funcționează și în cealaltă parte a țării, dăm dovada cea mai vie a împlinirii acestei mari îndatoriri.

Sunteți aci, d-le președinte și d-lor consilieri, reprezentanții autorizați ai unui popor care se trage dintr'un neam mare. Veți păstra treaz în orice moment, sentimentul dreptăței, turnat în formule neperitoare de geniul juridic și fără seamăn al marelui popor roman.

Spiritul de universalitate al Romei, formulele largi ale dreptului ei public să vă călăuzească în împărțirea dreptăței. In noile noastre teritorii care întregesc pentru totdeauna Dobrogea noastră, veți împărți, sântem cu toții siguri, dreptatea populațiunilor de altă origină decât noi, ținând o largă seamă de moravurile lor, de uzurile lor stabilite și de starea de fapt ce a precedat introducerea legilor noastre în această parte a țării.

In aplicarea strictă a lezei, Curtea de Constanța va avea înalta misiune de a veghia ca nici o nedreptate să nu se comită, ca nici un abuz sub cutele lezei să nu se ascundă. Veți stabili o jurisprudență unitară, care să driguească cele 6 tribunale mahometane ce funcționează în resortul acestei Curți, și veți găsi într'un spirit de largă toleranță formulele care să concilieze ordinea noastră publică cu principiile sacre ale dreptului musulman.

Veți avea deseori privilegiul de a aplica principiile de drept ce au guvernat până eri raporturile de drept ale populațiunei noastre de origină bulgară. Asemnarea între legislațiunea românească și cea bulgară este mare, totuși uneori deosebiri chiar fundamentale există.

Pentru problemele mai importante veți găsi deslegare în chiar formulele din legea de organizare a Dobrogi-Noui, dar în unele împrejurări ce legea scrisă n'a putut prevedea, tactul, știința dv. juridică, și largul spirit de dreptate ce vă animă, vă vor sluji de călăuză sigură în căutarea deslegărilor celor drepte.

Tradițiunea de onestitate profesională și de caracter neprihănit ce a știut să-și făurească magistratura țării noastre, d-v. vă incumbă să o implantați aci.

In aplicarea lezei, nu veți îngădui nici o violare de drepturi, nici o atingere nejustificată a libertăței.

In ziua în care lucrările acestei Curți încep, gândul nostru, al tuturor, se poartă spre slăvirea marelui și înțeleptului nostru Rege. Din acest loc înaintat al civilizațiunei noastre, din frumosul port maritim al

țarei, îi urăm cu toții ani mulți spre a revărsa și mai departe asupra României, roadele binefăcătoare ale glorioasei și înțelepte sale Domnii.

Cu acest gând termin, domnilor, declarând deschise lucrările acestei Curți.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 22 Ianuarie 1914

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Costache Chirică cu Dumitru Oprea Soare

RECURS NEREGULAT ÎN FORMĂ. — FACEREA UNUI AL DOILEA RECURS REGULAT. — HOTĂRÂRE ASUPRA PRIMULUI RECURS. — INADMISSIBILITATEA CELUI DE AL DOILEA RECURS.

Cu toate că atunci când s'a făcut un recurs neregulat în formă, se poate concepe facerea unui alt recurs regulat în termenul prevăzut de lege, aceasta nu poate fi admisibil decât numai în cazul când prima cerere nu a primit încă o soluțiune; odată, însă, ce a intervenit o hotărâre, calea recursului este definitiv închisă părții care a uzat de ea.

No. 43. — Respins recursul făcut de Costache Chirică, contra sentinței No. 202 din 1906, a tribunalului Fălciu, în proces cu Dumitru Oprea Soare.

S'au ascultat: d-l avocat Ștefănescu, în desvoltarea incidentului de neadmisibilitatea recursului pe motiv că, în contra aceleiași sentințe No. 202 din 1906, a tribunalului Fălciu, s'a mai făcut un recurs de aceeaș persoană care s'a tranșat prin decezia No. 523 din 1912, a acestei Inalte Curți; d-l avocat O. Sorescu, din partea recurentului, în combaterea incidentului.

Curtea, deliberând,

Asupra incidentului relativ la inadmisibilitatea recursului:

Considerând că este de principiu că în contra aceleiaș hotărâri o parte nu poate uza de două ori de calea recursului în casație;

Că, dacă atunci când s'a făcut un recurs neregulat în formă se poate concepe facerea unui alt recurs regulat, în termenul prevăzut de lege, aceasta însă nu poate fi admisibil decât numai în cazul când prima cerere nu a primit încă o soluțiune;

Că, însă, odată ce a intervenit o hotărâre în recurs, această cale este închisă definitiv părții care a uzat de ea;

Considerând că, în speță, este contatat că în contra sentinței tribunalului Fălciu, No. 202 din 19 Septembrie 1906, necomunicată părților, recurentul Costache Chirică, a făcut două recursuri: a) unul la 18 Iunie 1911, care prin decizia No. 523 din 18 Iunie 1912, pronunțată cu prept de opoziție de această Inaltă Curte, a fost anulat ca nemotivat; și b) recursul de față introdus la 19 Iunie 1912, motivat conform cerințelor legeri;

Considerând că asupra primului recurs intervenind o hotărâre contra căreia recurentul nu a făcut opoziție, siugura cale ce i s'a mai rezervat de lege, el nu mai e în drept să aleagă din nou calea recursului și în consecință acest al doilea recurs urmează a fi respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive, respinge

SECȚIUNEA II

Audiența dela 18 Februarie 1914

Președința d-lui M. Iulian, președinte

Dimitrie I. Velcescu cu D. Boiarolu

CAMBIE. — CONDIȚIUNI. — ELEMENTE ESENȚIALE. — CAMBIE SCRISĂ DE ALTĂ MÂNĂ. — «BUN ȘI APROBAT». — VALABILITATE. — ART. 270, 273 ȘI 349 COD. COMERCIAL.

ACȚIUNE CAMBIALĂ. — LOC DE PLATĂ. — DOMICILIUL DEBITORULUI. — COMPETINȚĂ. — ART. 897 COD. COMERCIAL.

1° Efectele unei cambii, chiar atunci când nu este scrisă în întregime de debitor, nu încetează dacă debitorul a scris cu mâna lui „bun și aprobat” și el nu mai poate opune decât excepțiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii, fără însă ca aceste excepțiuni să întârzie condamnarea la plată, decât numai dacă sunt întemeiate pe o probă scrisă.

2° Domiciliul ales într'o cambie pentru facerea plăței, implică în sine și domiciliul de chemare în judecată, de citare și de comunicarea actelor de procedură, astfel că instanța de fond hotărând că debitorul trebuie citat la domiciliul său real iar nu la domiciliul ales în cambie pentru plată, violează dispozițiunile art. 897 c. com.

No. 46. — Casată, după recursul făcut de Dimitrie I. Velescu, sentința tribunalului Buzău, secția II, No. 377 din 1913, în proces cu D. Boiarol.

S'a citit raportul făcut în cauză.

S'a ascultat d-l avocat Cezar Pascu, pentru recurent, în desvoltarea motivelor de casare, în lipsa intimatului.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I și II de casare :

I. «Violarea art. 270 cod. comercial. Se constată că cambia pentru care am obținut cartea de judecată conține cuvintele «către mine însumi la domiciliul ales la d l Gh. I. Negulescu, strada Panduru, No. 19, Buzău», și am susținut că, conform art. 270 cod. comercial, aceste cuvinte au fost scrise indiferent de cine, în momentul confecționării cambiei, căci altfel ar pierde caracterul cambial pe care îl acordă unei cambii legea. Am mai susținut, după cum se constată din sentință, că acest domiciliu așa ales indică locul plăței cât și al jurisdicției, adică unde se pot intenta acțiuni și primi citații, copii de hotărâri, etc., totuși tribunalul admitând apelul, pe lângă că violează art. 270, care în al. 7, arată ca o condițiune esențială determinarea locului plăței, dar mai mult, dar în mod greșit argumentează susținerile mele fiindcă în mod tacit am recunoscut că, afară de cuvintele «bun și aprobat», celelalte sunt scrise de debitor. Această recunoaștere tacită pe care mi-o atribuie tribunalul, o motivează că nu am cerut contestatorului apelant să facă dovada faptului alegat. Cu această susținere a tribunalului s'ar răsturna teoria probelor pusă în sarcina celor ce reclamă conform art. 1169 cod. civil. Odată ce am susținut că nu se poate edmite o cambie decât în condițiunile art. 270, adică conținând toate condițiunile esențiale ale unei cambii, căci altfel n'ar fi cambie, se vede clar și lămurit că atunci când s'a iscălit cambia de debitor, trebuia să conție toate condițiunile. Altfel n'ar fi cambie ci înscris civil; argumentând în acest sens tribunalul violează implicit și art. 349 cod. comercial.

II. «Rea interpretate a art. 273 și 275 cod. comercial. Tribunalul susține că o cambie poate fi emisă în alb, dacă conține la emiterea ei semnătura celui ce se obligă împreună cu formula «bun și aprobat» scrisă de mâna lui și că singurul loc alb din cambie, ce trebuie a fi completat, chiar în momentul emiterei, spre a o face să fie valabilă, este acela care cuprinde numele persoanei sau firmei primitivului, adică a aceluia în ordinul căruia cambia e emisă. Textul nu spune în acest sens, ci numai constată care este efectul unei cambii emise în asemenea condițiuni, adică în condițiunile art. 273, care vorbește și se referă la toate condițiunile art. 270, nu cum argumentează tribunalul că singurul loc alb din cambie ce trebuie a fi completat, spre a o face valabilă, este acela care cuprinde numele persoanei sau firmei primitivului».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că D. I. Velescu, obținând cartea de judecată No. 379 din 1913, a judecătoriei ocolului Buzău, pe baza unei cambii ce avea dela debitorul

său D. Boiarol, pentru suma de lei 920 lei, a investit cu formula executorie acea carte de judecată, și a pus-o în executare; că, în contra acestei executări, debitorul a făcut contestație pe două motive: 1) că, nu a avut cunoștință de termenul de judecată, de oarece nu a fost citat la domiciliul său real; și 2) că creditorul urmăritor a indicat în cambie, ca domiciliu ales, locuința unui oarecare G. Negulescu, fără ca el, contestatorul, să fi consimțit la această alegere de domiciliu; că, tribunalul a admis contestația și în consecință a anulat titlul executoriu și toate actele de procedură, urmate pe motivul că alegerea de domiciliu din cambie a fost făcută după ce emitentul a semnat cambia, fără știrea și consimțământul său, așa că el nu putea fi citat la acel domiciliu ales, ci urma să fie citat la domiciliul real, ceea ce nu s'a făcut;

Considerând că, prin art. 270 din codul comercial, se prevăd anume condițiunile esențiale ale cambiei, între care, arătarea locului plăței, iar prin art. 273, se prevede că lipsa vreuneia din acele condițiuni exclude calitatea și efectele speciale ale cambiei;

Că, prin art. 273 cod. comercial, se arată că, dacă cambia e sub semnătură privată și scrisă de un altul decât debitorul, e dator să adauge la semnătura sa cuvintele «bun și aprobat pentru suma de .....»;

Considerând că acestea fiind condițiunile unei cambii, chiar atunci când dânsa nu este scrisă în întregime de debitor, efectele ei nu încetează când debitorul a scris cuvintele «bun și aprobat» și el nu va putea opune, potrivit art. 349 cod. comercial, decât excepțiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii, fără ca aceste excepțiuni să întârzie condamnarea la plată decât numai atunci când vor fi întemeiate pe o probă scrisă;

Că, în speță, chiar dacă cambia a fost scrisă de un altul, ea avea să-și producă efectele ei, întrucât forma titlului și condițiunile esențiale erau îndeplinite, iar debitorul n'a invocat o probă scrisă pentru a se opune la plata ei, și nici n'a dovedit că completarea cambiei s'a făcut posterior emisiunii și semnăturii ei;

Că, în ce privește domiciliul ales pentru plata cambiei, acest domiciliu îndreptățea pe creditor să-i în

tente acțiune la locul stipulat a se face plata, conform art. 897 cod. comercial, așa că domiciliul ales pentru plată, implică în sine domiciliul de chemare în judecată, de citare, de comunicare, etc., și prin urmare, tribunalul, hotărând că debitorul trebuia citat la domiciliul său real, iar nu la acel ales, a violat dispozițiunile citatelor texte de lege și de aceea motivele de casare sunt întemeiate.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 18 Martie 1914.

Președinta d-lui V. Antinescu, consilier

N. H. Verona cu societatea de asigurare „Dacia-România“

ASIGURARE (CONTRACTE DE). — PRIMĂ. — INDEMNIZAȚIE. — PLATĂ. — ACȚIUNE ÎN JUSTIȚIE. — PRESCRIPTIE. — ART. 943 COD. COM. ROM. — ART. 294 COD. COM. ITALIAN.

Dispozițiunile art. 954 cod. com. român, privitoare la prescripția acțiunilor cari derivă din contractul de asigurare, spre deosebire de dispozițiunile corespunzătoare din art. 924 cod. com. italian, fiind generale se aplică la toate acțiunile cari derivă din contractul de asigurare, adică atât la acțiunile pentru plata indemnității cât și la acțiunile pentru plata primei.

No. 18. — Admis apelul făcut de N. H. Verona, contra sentinței comerciale cu No. 1881 din 1913, a tribunalului Ilfov, secția comercială, în proces cu societatea de asigurare «Dacia România».

S'au ascultat: d-l avocat Em. Pantazi, în desvoltarea motivelor de apel; d-l avocat Maxim-Lenș, din partea intimitei, în combateri.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de N. H. Verona în contra sentinții cu No. 1881 din 1913, pronunțată de tribunalul Ilfov, secțiunea I comercială;

Având în vedere că, prin această sentință, după cererea societății de asigurare „Dacia-România“, apelantul a fost condamnat să-i plătească în baza a trei cambii suma de 6.632 lei 70 bani, cu procente legale dela scadența cambiei și până la achitare, plus 100 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere desbaterile urmate, actele prezentate și concluziunile scrise ale părților, atașate la dosar;

Având în vedere că, în luna Mai 1911, apelantul a asigurat cu polița No. 2893 din 1911, la numita societate, în contra grindinei, recolta de grâu de pe moșia Herța din județul Dorohoi, dându-i în loc de bani pentru plata primei ce trebuia să plătească societății la facerea contractului de asigurare, 3 cambii: una de 4.000 lei, cu scadența la 1 Octombrie 1911; alta de lei 3.617 bani 90 cu scadența la 1 Octombrie 1911 și a treia de lei 881 bani 20 cu scadența la 1 Noembrie 1911, în total suma de 8.499 lei 10 bani; din această sumă societatea a scăzut lei 1.866 bani 40 convenită d-lui Verona drept despăgubire pentru grindina ce a căzut pe numita moșie la 15 Iunie și 2 Iulie 1911, astfel că l-a acționat în judecată numai pentru restul sumei din cambii, adică pentru 6.632 lei 70 bani, sumă la care a și fost condamnat de tribunal prin sentința atacată cu apel;

Având în vedere că dinaintea Curții apelantul s'a opus la plata sumei cerute, sub cuvânt că aceste cambii reprezentând prima de asigurare, acțiunea intentată rezultă direct din contractul de asigurare, astfel că după dispozițiunile art. 954 cod. comercial, asemenea acțiuni se prescriu prin trecerea de un an dela data scadenței, și acțiunea de față fiind intentată după doi ani dela această dată, ea este prescrisă;

Având în vedere că societatea «Dacia-România» obiectează, în primul rând, că art. 954 din codul comercial, se aplică numai pentru asigurat, relativ la plata indemnității ce i'se cuvine din cauza daunei, iar nicidecum pentru asigurător relativ la plata primei ce este obligat să plătească asiguratul la facerea contractului de asigurare, și, în al doilea rând, că prin emiterea cambiei operându-se o novațiune, nu se mai aplică prescripțiunea prevăzută la art. 954 din codul comercial, relativă la acțiunile derivând din contractul de asigurare, ci prescripțiunea ordinară a cambiilor de 5 ani;

Având în vedere că, în ce privește prima obiecțiune, textul art. 924 din codul comercial italian, diferă de art. 954 corespunzător din codul nostru comercial. În codul italian există discuțiunea dacă prescripțiunea scurtă se aplică numai la acțiunile de indemnitate, pentru rațiunea că este de interesul ambelor părți contractante ca lichidarea daunelor să se facă repede, înainte ca să dispară orice urmă, sau dacă se aplică și la plata primei, fiind că în textul italian sunt a-

dăogate la sfârșitul articolului și cuvintele „care curge dela data sinistrului“. Legiuitorul nostru însă, a su-primat aceste ultime cuvinte, astfel că, la noi, nu mai poate fi discuțiunea dela italieni, de oarece le-giuitorul român nu mai face nici o distincțiune, ast-fel că art. 954 din codul nostru de comerț este ge-neral și urmează să fie aplicat la toate acțiunile care derivă din contractul de asigurare, adică și la acți-unele pentru plata indemnității ca și la acțiunea pen-tru plata primei;

Având în vedere că, în ce privește cea d'a doua obiecțiune, nu se poate susține că prin emiterea cam-biilor, părțile au avut intențiunea ca să noveze da-toria lui Verona către societate;

În adevăr, în poliță se vede că valoarea primită este „în asigurare cu polița No. 2893“, ceea ce nu im-plică o novațiune. Afară de aceasta, în condițiunile generale de asigurare se prevede că în caz de daună, societatea își rezervă dreptul de a reține plata pri-melor din valoarea despăgubirii, ceea ce denotă că prin emiterea cambiilor nu s'a operat nici o novațiune, fiind că ambele contracte își produc efectele până la lichidarea completă a pretențiunilor reciproce;

Că, prin emiterea acestor cambii, societatea nu a voit să noveze datoria pentru plata primelor de asi-gurare, ci a voit să acorde un termen de plată și să beneficieze de procedura expeditivă a cambiilor;

Că, a admite pretențiunea societății de a se consi-dera operată novațiunea, ar fi să se considere că a-siguratul prin darea de cambii a căror prescripțiune este de cinci ani, el a renunțat la prescripțiunea de un an, prevăzută de art. 954 cod. comercial, mai înainte de a se fi împlinit această prescripțiune, ceea ce este oprit formal de art. 1838 din codul civil apli-cabil și în materie comercială.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnații: V. Antinescu, I. Coandă, P. Hagiopol.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 6 Martie 1914

Președința d-lui I. Slătineanu, judecător

C. M. Vasilescu cu P. Rosetti-Bălănescu și Gr. C. Cantacuzino

QUASI-DELICT. — OBLIGAȚIUNI CE NASC DINTR'ÂNSUL. — NATURĂ COMERCIALĂ. — ART. 4 COD. COM.

QUASI-DELICT. — ACT COMERCIAL PENTRU UNA DIN PĂRȚI. — JU-RISDICTIUNE COMERCIALĂ. — ART. 893 COD. COM.

1° Atunci când un comerciant comite un quasi-delict cu ocaziunea executării comerțului său, obligațiunile cari nasc din acest quasi-delict sunt de natură comercială iar nu de natură civilă.

2° Cu toate că art. 893 din codul comercial, pre-vede că numai atunci când un act este comer-cial pentru una din părți, acțiunile ce derivă din el sunt de competența jurisdicțiunii comerciale, totuși prin cuvântul „act“ se înțelege nu numai contractele ci și orice fapt juridic capabil de a crea obligațiuni, deci și quasi-delictetele, astfel că, atunci când quasi-delictul este comercial pen-tru una din părți, acțiunile ce nasc dintr'ânsul sunt de competența jurisdicțiunii comerciale.

No. 28. — S'au ascultat d ni avocați: M. Antonescu și N. Papadat, în susținerea incidentului de necompe-tință și d nii I. Boambă, G. Danielopol și I. M. Vasi-lescu, în combateri.

Tribunalul,

Având în vedere incidentul de incompetență ridi-cat de P. Rosetti-Bălănescu și Gr. G. Cantacuzino, care s'a dispus de tribunal ca să se tranșeze deodată cu incidentul de conexitate ridicat de C. M. Vasilescu.

În ce privește incidentul de incompetență:

Având în vedere că, prin acest incident, se tinde ca tribunalul de comerț să-și decline competența de a judecă procesul ce C. M. Vasilescu a intentat con-tra lui P. Rosetti-Bălănescu și Gr. G. Cantacuzino, pentru motivul că acest proces fiind de natură civilă trebuie trimis în judecata tribunalului civil;

Având în vedere că, prin acțiunea sa, reclamantul C. M. Vasilescu cere ca pârâții P. Rosetti-Bălănescu și Gr. G. Cantacuzino să-i plătească, în mod solidar, suma de 1.302.000 lei daune, pentru motivul că cel dintâi dându-i o scrisoare din partea societății „Si-naia“, în calitate de administrator delegat al acestei

societăți, prin care se obligă în numele societății să-i plătească lucrările suplimentare ce le-a executat la Casinoul și Hotelul din Sinaia, scrisoare care a fost considerată de tribunal ca neopozabilă acestei societăți, nefiind semnată conform statutelor, iar Gr. G. Cantacuzino l-a asigurat verbal că societatea „Sinaia” îi dă toate garanțiile necesare și că scrisoarea este în regulă;

Având în vedere că, din cele de mai sus, se constată că reclamantul C. M. Vasilescu se plânge de un quasi-delict imputabil lui P. Rosetti-Bălănescu și Gr. G. Cantacuzino, din culpa cărora este expus să piardă garanția societății „Sinaia” și să încerce daunele printr-o acțiune;

Că, chestiunea de drept dedusă în judecata tribunalului, este de a se ști dacă quasi-delictele comise de un necomerciant contra unui comerciant în exercițiul comerțului său sunt de natură civilă sau de natură comercială;

Că, pentru a tranșa acest incident, vom examina întâi dacă obligațiunile cari nasc din quasi-delictele comise de un comerciant cu ocaziunea exercitărei comerțului său sunt sau nu de natură comercială și apoi dacă quasi-delictele comise de un necomerciant contra unui comerciant cu ocaziunea exercitărei comerțului său, aparțin sau nu jurisdicțiunii comerciale;

Având în vedere că codul de comerț prin articolul 4, consideră ca fapte de comerț subiective nu numai contractele, dar și obligațiunile unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă, sau dacă contrariul nu rezultă de însuși actul;

Că, obligațiunile derivând din contracte, quasi-contracte, delict, quasi-delict și din lege, rezultă că atunci când un comerciant comite un quasi-delict cu ocaziunea exercitărei comerțului său, obligațiunile cari nasc din acest quasi-delict, sunt de natură comercială, iar nu de natură civilă;

Că, fiind stabilit în drept că quasi-delictele comise de un comerciant cu ocazia exercitărei comerțului său sunt de natură comercială, urmează se examina și cea de a doua chestiune, dacă quasi-delictele comise de un necomerciant contra unui comerciant în exercitarea comerțului său, aparțin sau nu jurisdicțiunii comerciale.

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 893

cod. comercial, când un act este comercial pentru una din părți, acțiunile ce derivă din el sunt de competența jurisdicțiunii comerciale;

Că, cuvântul act, întrebuițat de lege în acest articol nu se referă numai la contracte, ci la orice fapt juridic capabil de a crea obligațiuni, deci și la quasi-delict; cu alte cuvinte, când quasi-delictul este comercial pentru una din părți, acțiunile ce nasc din el sunt de competența jurisdicțiunii comerciale;

Că, în speță, pârâții P. Rosetti-Bălănescu și Gr. G. Cantacuzino, dacă au comis quasi-delictul de care se plânge reclamantul, apoi l-au comis cu ocaziunea exercitărei profesiunii de comerciant a acestuia, astfel că faptul acesta în ceea ce-l privește pe reclamant, are un caracter de comercialitate;

Că, obligațiunea pârâților născută din quasi-delictul ce se pretinde că au comis contra reclamantului, fiind de natură comercială în ceea ce-l privește pe el, este evident că pe baza textului de lege de mai sus, tribunalul de comerț este competent să judece acțiunea ce derivă din acest fapt;

Că, în afară de aceasta, după dispozițiunile art. 149 al. 5 cod. comercial, administratorii unei societăți sunt solidari responsabili către asociați și către cei de al treilea de stricta observare a datoriilor ce legea, actul constitutiv și statutele le impun;

Că, în speță, reclamantul se plânge că pârâțul P. Rosetti-Bălănescu, în calitate de administrator-delegeat al societății «Sinaia», i-a semnat singur o scrisoare din partea societății, când după statute scrisoarea trebuia semnată de doi membri, iar pârâțul Gr. G. Cantacuzino, că în aceeași calitate l-a asigurat că scrisoarea este valabilă și opozabilă societății;

Că aceștia, dacă au comis acest fapt și în această calitate, apoi obligațiunea lor de răspundere isvorăște din codul comercial, astfel că tribunalului de comerț este competent să judece litigiul isvorât din zisul fapt, indiferent dacă pârâții sunt sau nu comercianți;

Că, fiind așa, incidentul de incompetență este nefundat și trebuie să fie respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător P. Davidescu, respinge.

Semnăt: I. Slătineanu, P. Davidescu.